

Programowanie Współbieżne

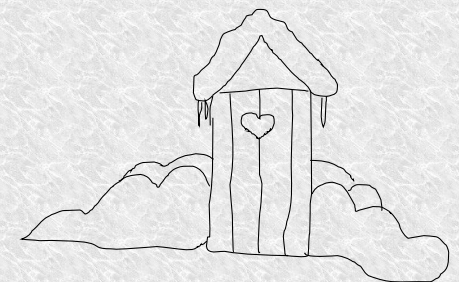
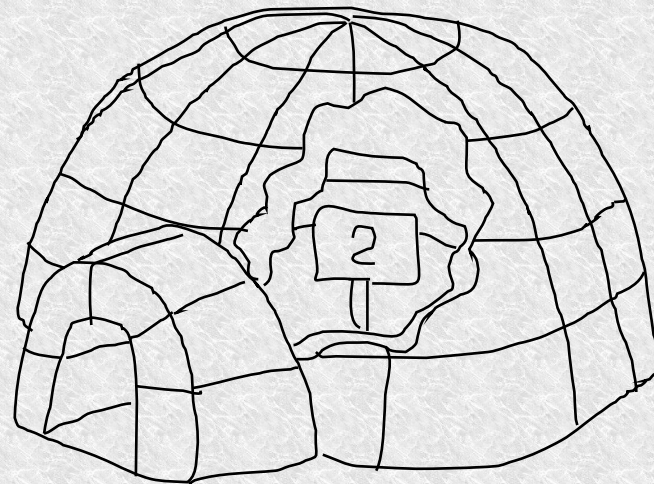
Wzajemne wykluczanie

Sformułowanie problemu

Każdy z dwóch procesów P1 i P2 wykonuje w nieskończonej pętli program składający się z dwóch części: Strefy krytycznej (odpowiednio kryt1 i kryt2) oraz strefy lokalnej (lok1 i lok2), stanowiącej resztę programu. Wykonanie kryt1 i kryt2 nie może odbywać się równocześnie.

1. Próba

Przykład zaczerpnięty z książki M. Ben-Ari „Podstawy Programowania Współbieżnego”

1. Próba

- Eskimos P1” będącym procesem 1 oraz „P2” – proces drugi.
- protokołowe igloo zawierające tabliczkę „czyja_kolej” z wąskim wejściem (arbiter pamięci) tak że w danym momencie w igloo mieści się tylko jeden Eskimos.
- mamy też strefę krytyczną do której może się udać tylko jeden proces (założmy że jest tam P1)
- w igloo na tabliczce napisane jest „Teraz twoja kolej nr 1”

1. Próba

- Proces P2 czekający na swoją kolej beczynninie chodzi dookoła igloo
- i co jakiś czas zagląda do środka czy przypadkiem nie jego kolej (aktywne sprawdzanie)
- nagle wraca proces P1 i zapisuje na tabliczce 2
- gdy proces P2 zagląda widzi że na tabliczce pojawił się jego numer
- nawet gdy proces P1 zajrzał wcześniej to i tak widział już tylko tabliczkę „2”

1. Próba

```
program pierwsza_proba;
var czyja_kolej : integer;
procedure p1;
begin
    repeat
        while czyja_kolej=2 do {nic}; {aktywne czekanie}
        kryt1; { wejście do sekcji krytycznej1}
        czyja_kolej:=2;
        lok2; { wejście do swojej sekcji lokalnej}
    until false {bez końca}
end;
```

```
procedure p2;
begin
    repeat
        while czyja_kolej=1 do {nic}; {aktywne czekanie}
        kryt2; { wejście do sekcji krytycznej1}
        czyja_kolej:=1;
        lok2; { wejście do swojej sekcji lokalnej}
    until false {bez końca}
end;
```

```
BEGIN
    czyja_kolej=1;
    cobegin
        p1;p2;
    coend;
END.
```

1. Próba

Program spełnia wymagania wzajemnego wykluczania bo:

- proces P1 wchodzi do strefy krytycznej gdy `czyja_kolej=1`, to jest zmienna gdzieś w pamięci dzielonej
- wartość `czyja_kolej` pozostaje nie zmieniona aż do momentu gdy proces opuści sekcje krytyczną, do tego momentu drugi proces nie zostanie dopuszczony do sekcji krytycznej

1. Próba

Blokada nie możliwa bo:

- czyja_kolej przyjmuje wartości 1 lub 2 więc zawsze jeden proces będzie w stanie kontynuować swoją pracę, nie jest możliwe by oba procesy utknęły w pętli *while*
- ponieważ wykonanie każdej instrukcji w programie zabierze skończoną ilość czasu to w skończonym czasie dojdzie do zamiany miejscami nie dojdzie do zagłodzenia

1. Próba

Wady:

- Procesy nie są luźno połączone
  - Gdy jeden proces 100 razy na dzień a drugi tylko 1, równamy to wolniejszego.
  - Gdy jeden proces zginie (nawet poza strefą krytyczną) to ten drugi automatycznie jest blokowany.

2. Próba

- mamy 2 oddzielne igloo (zmienne globalne) C1 i C2
- jeżeli proces P1 jest w swojej strefie krytycznej to $C1 = 0$
- jeżeli jest poza strefą krytyczną to $C1 = 1$
- P2 sprawdza czy $C1 = 1$ jak tak to sobie idzie do strefy krytycznej a sam u siebie zmienia na $C2 = 0$
- Każdy proces nie zapisuje na zmiennej przydzielonej drugiemu ale mogą sobie z nich czytać

2. Próba

```
Program druga_proba;
var c1,c2:integer;
procedure p1;
begin
  repeat
    while c2=0 do;
      c1:=0;
      kryt1;
      c1:=1;
      lok1;
    until false
  end;

  procedure p2;
  begin
    repeat
      while c1=0 do;
        c2:=0;
        kryt2;
        c2:=1;
        lok2;
      until false
    end;
  end;
end;
```

Pomiędzy *while* i przypisaniem może upłynąć dowolnie długa chwila. Jest możliwość że oba procesy znajdą się w sekcji krytycznej!

```
BEGIN
  c1:=1;
  c2:=1;
  cobegin;
    p1;p2;
  coend;
END.
```

3. Próba

```
Program druga_proba;  
var c1,c2:integer;  
procedure p1;  
begin  
  repeat  
    c1:=0;  
    while c2=0 do;  
      kryt1;  
      c1:=1;  
      lok1;  
    until false  
  end;  
  
procedure p2;  
begin  
  repeat  
    c2:=0;  
    while c1=0 do;  
      kryt2;  
      c2:=1;  
      lok2;  
    until false  
  end;  
end;
```

Pomiędzy przypisaniem i *while* może upłynąć dowolnie długa chwila. Jest możliwość że oba procesy się zablokują!

```
BEGIN  
  c1:=1;  
  c2:=1;  
  cobegin;  
    p1;p2;  
  coend;  
END.
```

4. Próba

- Wprowadzamy rozwiązanie że proces chwilowo rezygnuje z chęci wejścia do strefy aby dać szansę drugiemu procesowi.
- P1 zapisuje $C1:=0$ jeżeli w C2 też jest 0 to wraca i wymazuje C1 dając $C1=1$

4. Próba

```
program czwarta_proba;
var c1, c2:integer;
procedure p1;
begin
    repeat
        c1:=0;
        while c2 = 0 do
            begin
                c1:=1;
                {przez kilka chwil
nic nie rob}
                c1:=0;
            end;
        kryt1;
        c1:=1;
        lok1;
    until false;
end;
```

```
procedure p2;
begin
    repeat
        c2:=0;
        while c1 = 0 do
            begin
                c2:=1;
                { przez kilka chwil nic nie
rob}
                c2:=0;
            end;
        kryt2;
        c2:=1;
        lok2;
    until false;
end;

BEGIN
    c1:=1;
    c2:=2;
    cobegin;
        p1;p2;
    coend;
END.
```

4. Próba

Rozwiązanie prawie idealne, jednak istnieje taki nieszczęśliwy przeplot, że będą sobie ustępować w nieskończoność.

Algorytm Dekkera

Połączenie 1 i 4 rozwiązania

- w pierwszym była możliwość utraty klucza i czekanie na wolniejszy proces
- w czwartym możliwość bezustannego wymieniania się
- Dodane Igloo rozjemcze „czyja_kolej” ale używane tylko wtedy gdy w obu C1 i C2 jest 0.

Algorytm Dekkera

```
Program Dekker;  
var czyja_kolej:integer;  
    C1,C2:integer;  
Procedure p1;  
begin  
    repeat  
        c1:=0;  
        while c2=0 do  
            if czyja_kolej=2 then  
                begin  
                    c1:=1;  
                    while czyja_kolej=2 do;  
                        c1:=0;  
                end;  
            kryt1;  
            czyja_kolej:=2;  
            c1:=1;  
            lok1;  
        until false  
    end;  
end;
```

Algorytm Dekkera

- gdy p1 zapisze $c1=0$ a następnie stwierdzi że p2 też zapisał $c2=0$ to idą na konsultacje do rozjemcy
- jeżeli rozjemca ma 1 to idzie p1 a p2 musi ustąpić,
- gdy p1 skończy to nie tylko w $c1$ pisze 1 ale i w $czyja\_kolej$ pisze 2.